

faste dem ind i Laugene og forstyre eller tilvende sig deres Fortjeneste, det er der slet ingen Fare for, nei, men paa mange andre Maader, og navnlig kunne de, ved at opfinde nye Næringsgrene, skaffe sig en tarvelig Existens, medens de nu maae tye til Fattigvæsenet. Imidlertid veed jeg jo meget vel, at Fordom er en Magt, som man, idetmindste til en vis Grad, maa respectere, og da Fordomme her i Kjøbenhavn og navnlig i de paagjældende Classer er temmelig stærk mod en saadan Forandring, kan jeg heller ikke undre mig over, at den høitærede Minister ikke strax tør gaae ind derpaa. Jeg skal i saa Henseende trøste mig med hans Løfte om, at en Reform nu ikke mere kan udsættes, saa at det Løfte, der blev givet i Grundloven for 6 Aarsiden, nu omsider skal blive opfyldt. Jeg vil kun ønske, at den Mand, han agter at overdrage dette Arbejde, og som jeg ikke veed, hvem er, maa være gennemtrængt af Grundlovens Aand og Frihedens Bærd; da, haaber jeg, at Reformen vil lykkes.

Jeg skal slutte med at anbefale en Indretning, som er især med at danne sig, til den ærede Indenrigsministers velvillige Understøttelse. Det er vistnok den ærede Minister og de fleste her i Thinget bekendt, at man tænker paa her i Byen at oprette en Anstalt for at skaffe den arbejdende og mindre formuende Befolkning billig og god Mad; men denne Anstalt, som man er kommen imøde med en overordentlig Velvillie, vil støde paa en stor Vanskelighed, nemlig Mangel paa Plads, hvilken Mangel kun vil kunne afhjælpes ved Hjælp af de offentlige Autoriteter. Jeg benytter derfor denne Leilighed til at anbefale denne Anstalt til den høitærede Indenrigsministers Velvillie.

Grundtvig: Ja, det fornøiede naturligtvis ogsaa mig meget at høre paa den ene Side, at den høitærede Indenrigsminister ganske saa bort fra de Udsøfelsesforbud og andre lignende Midler, som man før har været saa rede til at foreslaae overalt i Dyrtidstilfælde, og at høre paa den anden Side, at Ministeren er redebon til at vælge ethvert Mittel, som han troer virkelig kan bidrage til at formindste Nøden og trøste de Nødli-

gende. Men, idet Ministeren omtalte, hvad der jo ogsaa er noksom vitterligt, at der endnu er saadanne Hindringer for Fødevarernes taalelige Priser her i Kjøbenhavn, som maae være lette at bortrydde, f. Ex. Privilegier, som Slagterne have, og som vi nylig hørte, at de have gjort gjældende til at forhindre Indførsel af Fødevarer fra Skaane, da kunde jeg ikke følge Ministerens Tankegang. At nemlig Ministeriet har havt Betænkeligheder ved at have saadanne Hindringer ved en provisorisk Lov, saa tidlig, at det kunde komme til nogen Nytte for iaar, det kan jeg ligesaa lidt billige, som jeg kan forstaae det; thi da et lignende Lovforslag er, som vi nylig have hørt, gaaet igjennem Rigsdagen, maatte Ministeriet være vis paa, at der i Rigsdagen paa ingen mulig Maade vilde blive reist Modstand derimod, saaat det ikke vovede det Allermindste ved en provisorisk Lov. Hvad den ærede Minister sagde om den umiddelbare Understøttelse for de Trængende, skal jeg idetmindste give ham fuldkommen Ret i, idet jeg ogsaa antager, at det er en Umulighed for nogen Vyrighed at paatage sig at skaffe alle Folk i Landet Mad, Drille og Klæder, saaat, naar adskillige Vyrigheder, især i dette Aarhundrede, af og til have erklæret Saadant for deres Pligt, da maa man antage, at de ikke have vidst, hvad de selv sagde. Det er vistnok ogsaa saa, at det er galt at have saadanne Tvangsindretninger som dem, der finde Steed under Fattigvæsenet; thi naar de, — jeg vil ikke sige blive gennemførte, men blot blive fortsatte saaledes som de ere, — saa ville de i enhver stor Kreds, i enhver Stad saa stor som Kjøbenhavn føre til en bestandig stigende Fattigdom, ligesom den har vilst sig i England, hvor der tilsidst, under alle disse Tvangsanstalter, ikke blev andet Raad mod Fattigdom end at tye til Udbandringer i Hundredtusindtal. Jeg kan derfor ikke Andet end bifalde, at alt det Raaderum, som er muligt, bliver givet, og at der virkes, hvad man kan, ved, saavel fra Communens som fra Privates Side, frivillige Foreninger, der sandeligt kunne udrette Meget, hvad der bedst sees af, at endogsaa under „det forfærdelige“ Kjøbenhavnske Fattigvæsen er der udrettet store Ting. Hertil kommer jo ogsaa